

OKNO V SVET

Kot se je zvedelo iz tiska in radia, se je sestel v torek v Kopru odbor za pomorsko gospodarstvo, ki je bil ustanovljen pretekle dni v okrilju Gospodarske zbornice Slovenije. Odbor povezuje vse gospodarstvenike v Sloveniji, ki so zainteresirani na razvoju slovenske trgovske mornarice, pristanov in pomorske trgovine. Med drugim je bilo na sestanku prebrano poročilo o razvoju koprskega pristanišča. Preučili so tudi osnutek zakona o uvedbi prostih con v pristanih, s posebnim ozirom na koprski pristan.

Ta novica se je pridružila tisti iz preteklega tedna, da je začel voziti iz Ljubljane v Koper potniški vlak. S tem so se izpolnile dolge sanje Slovencev, da bi bila Slovenija direktno z vlakom zvezana s slovenskim morjem, oziroma z glavnim slovenskim pristanom ob njem. Malenkostni spor o tem, kdo naj organizira avtobusno službo od koprške železniške postaje v mesto, je sicer zavlekel ta razveseljivi dogodek, ni pa ga mogel preprečiti. Vzbudil pa je vtis, kot da nekateri slovenski ljudje ne gledajo predvsem na splošne narodne koristi, ampak samo na dobiček podjetja, ki ga vodijo; to bi lahko bilo vzrok grenkih misli. Vendar pa se nočemo ustavljati ob tem, ampak dajemo kot Slovenci in kot Primorci rajši izraza svojemu veselju, da se lahko danes prebivavec slovenske prestolnice z vlakom pripelje v največji slovenski pristan. In ustanovitev omenjenega odbora ter njegov sestanek v Kopru potrjujeta dejstvo, da se začenjamo Slovenci kot narod zavedati, da imamo kos lastne morske obale, lastne in da lahko postanemo in moramo postati pomorski narod.

Vedno v svoji zgodovini smo bili odtrgani od morja in vedno spet smo silili do njega. K njemu so nas gnali ljubezen do neskončne morske gladine, trgovinska potreba in tudi podjetnost. Že v začetku devetega stoletja poročajo viri o slovenski gusarski ladji nekje v bližini današnje slovenske obale, kar so seveda naši zgodovinarji prezrli kot še marsikaj drugega. Pozneje slovenski ljudje sicer niso nikoli več pluli pod slovensko zastavo, toda najbrž ni bilo dobe, v kateri bi ne bili tudi Slovenci kot kapitani, častniki ali posadke pluli po morjih, in slovensko pomorstvo ima tako, kar zadeva ljudi, že lepo tradicijo. Bili pa so časi, ko so bili slovenski ljudje tudi lastniki ladij in pomorski trgovci. Vedno pa je bila slovenska trgovina usmerjena k morju. Trst in drugi pristani ob gornjem Jadranu so v znatni meri opravljali pomorsko trgovino, pa tudi potniško plovbo prav za Slovenijo. Vse to seveda še čaka svoja zgodovinarja.

Slovenski narod, katerega živ del se čutimo neglede na mejo, si širi pljuča — in krepki mišice, bi lahko rekli — z morjem. In nedvomno bo začel z njim, z ladjarstvom, s pomorskim podjetništvom in trgovino, močno krepiti tudi svoj gospodarski potencial ter širiti svoje obzorje.

Sredinska vlada prehodnega značaja?

Medtem ko pišemo, se vladna kriza še dalje razpleta in ni povsem jasno, kako se bo zaključila. Stranka relativne večine se je pred dnevi odločila za sestavo sredinske vlade, to pomeni, da bi v njej morali sodelovati poleg krščanskih demokratov socialdemokrati, republikanci in liberalci. Večina strankinega vodstva je namreč ugotovila, da je takojšnja obnova levosredinske vlade nemogoča, češ da zanjo ne kažejo pripravljenosti socialisti. Proti sestavi sredinske vlade pa je v okviru demokrščanskega političnega vodstva odločno nastopil sedanji zunanji minister Moro, ki je govoril v imenu vseh treh levih demokrščanskih struj. Iz njegovih izjav je bilo razvidno, da se leve demokristjanske struje v bistvu zavzemajo za sodelovanje s socialisti na vladni ravni, za sedaj pa predlagajo, naj bi mandatar Andreotti sestavljal tristrankarsko ali v skrajnem primeru enobarvno vlado, ki bi trajala vse dotlej, dokler ne bi socialistična stranka na svojem kongresu dokončno razčistila svoja stališča do sredinsko-leva politike. Moro in njegovi prijatelji namreč sodijo, da bi vstop liberalcev v vlado pomenil preobrat na desno, s čimer pa bi se stranka relativne večine grobo pregrešila zoper eno svojih programatskih političnih smernic, ki je bila potrjena na kar treh stranjskih kongresih.

Zaradi teh jasnih stališč demokristjanske levice je treba pričakovati, da v morebitni Andreottijevi vladi ne bodo prisotni predstavniki teh struj. Glede na neenotnost v demokristjanskih vrstah so se »skujali« republikanci, ki so najprej bili glavni zagovorniki razpisa predčasnih državnoborskih volitev in nato nekako botrovali poskusom povratka k sredinski politiki. Sklicujoč se na neenotnost demokristjanov so republikanci sklenili, da ne vstopijo v vlado, temveč da bodo morebitno tristrankarsko vlado podpirali od zunaj.

Tudi v socialdemokratskih vrstah niso vsi enakega mnenja. Manjšina s Saragatom na čelu močno dvomi v učinkovitost in veljavnost zavezništva z liberalci, ker se zaveda, da bi to utegnulo odločilno škodovati ponovnemu sodelovanju s socialisti, brez katerih danes dejansko italijanska družba ne more dolgo kljubovati raznim razdrtnim silam.

Dejstvo je namreč, da obstaja resna nevarnost ne samo k povratku na stare in preživele pozicije, temveč bi se zaradi izredno šibke večine, ki bi jo imela v parlamentu, takšna vlada prehiteli slej znašla nehote v obljemu novih sistemov, oziroma skrajne desnice.

V svojem komentarju ob izidu državnozbornskih volitev smo že povedali svoje mnenje, kar zadeva nadaljnji italijanski notranje-politični razvoj. Dosedanji dogodki potrjujejo kajti po lašem še vedno obstajajo pogoji za obnovo leve sredine, ki ni pojmovana samo kot neka oblika vlade, temveč predvsem kot skupek programatskih temveč predvsem kot skupek programatskih političnih smernic, ki edine lahko jamčijo nadaljnjo vsestransko demokratsko rast v italijanskem družbenem življenju. Morebitna sredinska vlada se bo že ob rojstvu pokazala kot izredno šibka in negotova ter bo zlasti odpirala možnost radikalizacije političnega boja, z vsemi škodljivimi posledicami, ki so z njim v zvezi.

Vse kaže, da se bo Andreottiju posrečilo sestaviti sredinsko vlado, kajti zanjo so se soglasno izrekli tudi socialdemokrati. Na sedanju svojega vodstva so namreč ugotovili, da je takšna vlada neizogibna, čeprav bi njihovi političnim konceptom bolj ustrezala obnova leve sredine.

V posebnem dokumentu socialdemokratsko vodstvo poudarja, da država nujno potrebuje vlado, ki bo znala sprejeti učinkovite ukrepe proti novofašizmu, ki ga morajo vse demokratične sile odločno odklanjati. Vlada se mora tudi soočiti s poslabšanjem gospodarskega stanja, pri čemer mora biti njena glavna skrb, da se dvigne stopnja zaposlenosti in da se ohrani kupna moč denarja. Socialdemokrati dalje predlagajo, naj vlada zagotovi redno poslovanje vseh državnih, deželnih in občinskih institucij ter naj jamči omikano in plodno sožitje vseh državljanov z odločnim bojem proti kakršnikoli obliki nasilja.

Socialdemokrati torej vstopajo v vlado bolj po sili razmer in ne kažejo zanjo prevelikega navdušenja. Zaradi tega bo Andreottijeva vlada prehodnega značaja in bo njena nadaljnja usoda odvisna od izidov kongresov socialistične in demokristjanske stranke, ki sta napovedana za prihodnjo jesen.

Nepravičen urbanistični zakon

Lista Slovenske skupnosti je prejšnji teden glasovala v deželni svet proti zakonskemu predlogu za deželni urbanistični načrt, o katerem smo že poročali v naši zadnji številki. V glasovalni izjavi je deželni svetovalec Štoka dejal, da ima zakonski predlog deželnega odbora pozitivne strani, je pa sila pomanjkljiv v odnosu do slovenske narodne

skupnosti, saj ne predvideva točnih jamstev za ohranitev in razvoj slovenskega etničnega ozemlja ter njegovega ekonomskega in urbanističnega razvoja. Slovenska narodnostna skupnost mora najprej priti do globalne zaščite svojih zakonitih pravic in korist, šele nato bi odgovorne oblasti, med njimi deželni (dalje na 2. strani)

RADIO TRST A

♦ NEDELJA, 25. junija, ob: 8.00 Koledar. 8.05 Slovenski motivi. 8.30 Kmetijska oddaja. 9.00 Sv. maša. 9.45 Johannes Brahms: Sonata za violino in klavir v a duru. 10.15 Poslušali boste. 11.15 Mladinski oder »Čudežna cvetka«. Pravičica, napisala Ana Češcut. RO vodi Lojzka Lombar. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 12.30 Staro in novo v zabavni glasbi predstavlja Naša gospa. 13.00 Kdo, kdaj, zakaj... 13.30-15.45 Glasba po željah. 15.45 Jaka Štoka: »Moč uniforme«. Burka v 3 dejanjih. 17.15 Popoldanski koncert. 18.00 Semeni plošč. 19.00 Šport in glasba. 20.00 Sport. 20.30 Sedem dni v svetu. 20.45 Pratika, prazniki in obletnice, slovenske viže in popevke. 22.00 Nedelja v športu. 22.10 Sodobna glasba. 22.20 Zabavna glasba.

♦ PONEDELJEK, 26. junija, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 7.30 Jutranja glasba. 11.15 Opoldne z vami, zanimivosti in glasba za poslušavke. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce, srečanja, razgovori in glasba. Pripravlja Danilo Lovrečič. 18.15 Umetnost, književnost in prireditve. 18.30 Slavni solisti. Pianist Wilhelm Backhaus. 19.00 Poje Nada. 19.10 Odvetnik za vsakogar. 19.20 Jazz. 20.00 Športna tribuna. 20.35 Slovenski razgledi: Naši kraji in ljudje v slovenski umetnosti — Hornist Jože Falout, pianist Aci Bertonec. Giulio Viozzi: Sonata. Slovenski ansambli in zbori. 22.15 Zabavna glasba.

♦ TOREK, 27. junija, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Pratika, prazniki in obletnice. 12.50 Pianist Peter Nero in saksofonist Johnny Sax. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce, srečanja, razgovori in glasba. 18.00 Umetnost. 18.30 Komorni koncert. 18.30 Glasbena beležnica. 19.10 »Karel Destovnik« (Vinko Beličič). 19.20 Za najmlajše: pravljice, pesmi in glasba. 20.00 Sport. 20.35 Gioacchino Rossini: »L'inganno felice«, burka enodejanka Dušan Pertot: »Pogled za kulise«. 22.05 Zabavna glasba.

♦ SREDA, 28. junija, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Opoldne z vami. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce, srečanja, razgovori in glasba. 18.15 Umetnost. 18.30 Ansambel »I Solisti Veneti«. 18.50 Kalifornijski swing z Buddyjem Bregmanom in Dickom Collinsom. 19.10 Higiena in zdravje. 19.20 Zbori in folklor. 20.00 Sport. 20.35 Simfonični koncert. Sodelujeta sopranistka Dora Carral in pianist Claudio Gherbitz. V odmoru (21.15) Za vašo knjižno polico. 22.10 Zabavna glasba.

♦ ČETREK, 29. junija, ob: 8.00 Koledar. 8.05 Glasbena matineja. 9.00 Sv. maša. 9.45 Ludwig van Beethoven: Sonata za violončelo in klavir. 10.15 Karakteristični ansambli. 10.55 »Te knjige«. Mladinska zgodba, po motivu Jaroslava Vrhlickega napisala Tončka Curk. 11.35 Slovenski razgledi: Naši kraji in ljudje v slovenski umetnosti — Hornist Jože Falout, pianist Aci Bertonec. 13.30-15.45 Glasba po željah. 15.45 Simfonični ples. Edward Grieg: Norveški plesi. 15.15 Filmska glasba. 17.00 Za mlade poslušavce, srečanja, razgovori in glasba. 18.30 Sergio Chiareghin: Tri poezije Ketty Daneo za sopran in tri glasbila. 19.10 Franco Catalano: Zgodovina italijanskih političnih strank. 19.25 Za najmlajše: Pisani balončki. Pripravlja Krasulja Simoniti. 20.00 Sport. 20.30 Etbir Kristan: »Sobotna šala«. Burka v enm dejanju. RO. Režira Stana Kopitar. 22.05 Zabavna glasba.

♦ PETEK, 30. junija, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Opoldne z vami, zanimivosti in glasba za poslušavke. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce, srečanja, razgovori in glasba. 18.15 Umetnost. 18.30 Sodobni slovenski skladatelji. 18.45 Slavni motivi. 19.10 Liki iz naše preteklosti: »Ivan Čargo« (Milko Bambič). 19.20 Zbori in folklor. 20.35 Gospodarstvo in delo. 20.50 Koncert operne glasbe. Igra komorni orkester iz Mainza. 21.35 V plesnem koraku. 20.05 Zabavna glasba.

♦ SOBOTA, 1. julija, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 13.30-15.45 Glasba po željah. 15.45 Avtoradio - oddaja za avtomobiliste. 17.00 Za mlade poslušavce, srečanja, razgovori in glasba. 18.15 Umetnost. 18.30 Duo Selvaggio - Lantieri: violinistka Fernanda Selvaggio, pianistka Roberta Lantieri. 18.50 Poker orkestror. 19.10 »Slovenski goriški skavti«. 19.25 Revija zborovskega petja. 20.00 Sport. 20.35 Teden v Italiji. 20.50 Josip Tavčar: »Koraki brez sledu«. Radijska kriminalka. Režira Jože Peterlin. 21.30 Vabilo na ples. 20.30 Zabavna glasba.

Izdajatelj: Engelbert Besednjak nasl. ♦ Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, štev. 157 ♦ Odgovorni urednik: Drago Legiša ♦ Tiska tiskarna Graphart, Trst - ulica Rossetti 14 - tel. 77-21-51

Nepravičen urbanistični zakon

(nadaljevanje s 1. strani)

organi, lahko pristopile z ustrežno urbanistično ureditvijo, pri načrtu katere bi morali sodelovati tudi slovenski strokovnjaki.

V diskusiji je bilo tudi veliko govora o potrebnih razlastitvah za ekonomski in družbeni razvoj v zvezi z urbanistično ureditvijo. Zastopnik liste Slovenske skupnosti se je odločno postavil proti krivičnim in odvečnim razlastitvam, ki so predvidene po novem državnem zakonu iz leta 1971. Ta zakon (št. 865) predvideva zelo krivične odškodninske cene za zemljišča, ki morajo biti odvzeta lastniku za javna dela, saj bi po tem zakonu dobil razlaščen kmet oz. lastnik zemlje le nekaj sto lir za kvadratni meter. Ker so v teku razlastitveni postopki na mnogih krajih v Trstu in Gorici (Štandrež, Sovodnje, Ferntiči), bi aplikacija tega zakona pomenila veliko krivico za slovensko narodnostno skupnost ter za kmeta-lastnika zemlje, saj bi dobil drobiž za zemljo, ki ima v naših krajih določeno vrednost. S tem v zvezi je deželni odbornik De Carli dejal, da je treba ta zakon aplicirati (čeprav so mnenja različna in nekateri strokovnjaki pravijo, da velja državni zakon št. 865 le za zidavo ljudskih hiš in

ne za druga dela, kot so ceste in avtoporti), kar je v deželnem svetu precej razburilo duhove. Deželni svetovalec LSS je dejal, da ni zadovoljen z izjavami deželnega odbornika glede razlastitev, ki bi bile za našega človeka izredno krivične, zato je zaključil rekoč, da bo lista Slovenske skupnosti glasovala proti zakonskemu predlogu deželnega odbora za deželno urbanistično ureditev, ker ne nudi dovolj jamstev, da bi se slovenski narodnostni skupnosti kot taki ter njenim posameznikom ne dogajale takšne — hotene ali nehotene — krivice.

DEMOKRACIJA V PRAKSI

Nedavno tega so televizijske kamere v Zvezni republiki Nemčiji iz slavnostne dvorane mestnega sveta v Wuppertalu - Barmenu prenašale prvo zasedanje mladinskega mestnega parlamenta. »Pravi« voditelji strank, ki so zastopane v mestni upravi, so sedeli v klopih za gledalce, v dvorani pa je 60 dečkov in deklic strogo po pravilih demokracije vodilo občinsko politiko. Na dnevnem redu je bilo vprašanje, ali naj se večja vsota denarja iz sicer skopega mestnega proračuna potroši za preureditev nevarnega križišča ali pa za nova otroška igrišča, šolska športna igrišča in parke. Pod samostojnim vodstvom »velikega župana«, petnajstletne učenke in mini krilu, so 13-16 letni parlamentarci zavzeto in objektivno razpravljali o tem problemu. Na zaključnem glasovanju, ki je sledilo krajšemu odmoru za malico, se je večina brez strankarskega pritiska odločila za igrišče in športne objekte.

Kot smo zvedeli, so ob koncu šolskega leta tudi na nižji srednji šoli »Igo Gruden« v Nabrežini izpeljali podobno pobudo. Organizirali so prave občinske volitve, na katerih so se učenci lahko odločali med tremi volilnimi znaki, »grad«, »jadro« in »nagelj«. Vse glasovnice so bile pravilno izpolnjene, prav tako tudi preferenčni glasovi. Samo en volilec oziroma volilka je pozabil prečrtati volilni znak, vendar je bila glasovnica veljavna, ker so vsi trije kandidati, katerim je dal preferenčni glas pripadali isti »stranki«. Izvoljeni »svetovalci« so nato na sedežu devinsko-nabrežinske občinske uprave izvolili »župana« in »upravni odbor«.

SKRAJNOSTI

V ameriški državi Virginiji bodo postavili pri tamkajšnjem astronomskem observatoriju najdaljšo anteno na svetu. Dolga bo štirideset kilometrov in bo z njo mogoče prodreti do skrajnih meja znanega kozmosa.

Japonci so pa ljubitelji in mojstri v miniaturah ali majhnih oblikah. Izdali so knjižico v velikosti trikrat tri milimetre. V njej je natisnjena vsa olimpijska prisega.

Prekosil pa jih je poljski inženir Skoczny, ki je izdal Kopernikov življenjepis v knjižici, ki je velika samo dvakrat dva milimetra.

PONAREJENI BANKOVCI

Ze več časa nismo slišali o ponarejenih italijanskih bankovcih.

Pred nekaj tedni so se pa pojavili, in sicer na Koprskem. V trgovini Slovenija šport je neznanec vplačal pet bankovcev po 5000 lir. Šele čez nekaj dni so ugotovili, da so bankovci ponarejeni. Po zadnjih vesteh so zasledili ponarejene italijanske bankovce tudi v Opatiji.

TITO NA POLJSKEM

V ponedeljek je prišel jugoslovanski predsednik Tito z ženo in številnim spremstvom v Varšavo na štiridnevni uradni obisk.

Na letališču so ga člani poljske vlade nad vse slovesno sprejeli. Na poti skozi glavno mesto v dvorec Willanow, kjer bo prebival, so ga pozdravljale velikanske množice meščanov, kot malokaterega državnika doslej.

Staroslavna poljska univerba je podelila visokemu gostu naslov častnega doktorja političnih ved. V svojem zahvalnem govoru je Tito poudaril zasluge varšavske univerze za osvoboditev Poljske. Nato je orisal značilne posebnosti jugoslovanske družbene ureditve in socialističnega samoupravljanja. Na koncu so vsi študentje in vsi mednarodni gostje zapeli veselo djaško himno »Gaudemus igitur«.

Isti dan zvečer je bil Tito proglašen tudi za častnega rudarja republike Poljske. Ru-

darji so mu poleg diplome izročili rudarsko obleko in častne delavske znake. Tudi ta slovesnost je potekala v posebnem prijateljskem vzdušju.

Poleg teh častnih sprejemov so pa seveda na vrsti tudi politični razgovori, ki bodo še bolj utrdili prijateljstvo med Poljsko in Jugoslavijo ter zlasti medsebojne trgovinske odnose.

SPREJEM OB JUGOSLOVANSKEM DNEVU

V nedeljo, ko je bil na tržaškem veleselju jugoslovanski dan, je generalni konzul SFRJ v Trstu Boris Trampuž priredil v hotelu Jolly svečan sprejem, ki so se ga udeležili številni predstavniki političnega in gospodarskega življenja v deželi Furlaniji - Julijski krajini. Med udeleženci smo opazili tudi mnoge zastopnike slovenskih zamejskih organizacij in ustanov.

Živahen turistični promet med Italijo in Jugoslavijo

Kot je razvidno iz statističnih podatkov, odhaja največ jugoslovanskih državljanov na svojih potovanjih v tujino v Italijo. V lanskem letu je obiskalo Italijo 338.885 jugoslovanskih državljanov, (prenočitev je bilo 808.325), v Jugoslavijo pa je prišlo 867.306 italijanskih turistov (prenočitev je bilo 2 milijona 684.849). V teh številkah niso všteti podatki o malem obmejnem prometu, ki je zelo živahen v obeh smereh.

Italijanska tiskovna agencija ACI, ki je ob-

javila gornje podatke, tudi piše, da bo letos prispelo v Jugoslavijo še več tujcev. Ta država je namreč zaradi zadnjega razvrednotenja dinarja ob koncu lanskega leta še vedno zelo privlačna za tuje turiste. Od konca zadnje turistične sezone do danes so v Jugoslaviji pripravili 7540 novih hotelskih postelj. Številne pomorske in letalske zveze naj bi se po predvidevanjih še okrepile. Trenutno vzdržujeta Italija in Jugoslavija po šestnajst letalskih poletov tedensko iz Rima, sedem pa iz Milana. Z Jugoslavijo sta prav tako povezani letališči v Ronkah in Benetkah.

—o—

GLASBENI ZAKLAD IZ SLOVENSKE ŠTARJSKE NAJDEN V GRADCU

Cembalistka Gudrun Margarete Schmeiser je odkrila v zbirki, ki je obsegala 54 rokopisov iz 18. stoletja in ki izvira iz nekdanjega gradu Vurberg ob Dravi blizu Ptujja, 18 koncertov, partit in »divertimentov« iz del dveh doslej neznanih graških skladateljev, Johanna Michaela Steinbacherja in Johanna Antona Sgatberonija. Kompozicije so bile po večini napisane za salonski (komorni) ansambel s čembalom in razkrivajo doslej komaj znano posvetno glasbeno dogajanje v Gradcu v drugi polovici 18. stoletja.

V pripravi so nove izdaja teh glasbenih del, pripravili pa so tudi že koncert, na katerem so zaigrali skladbe obeh na novo odkritih skladateljev. Na koncertu so uporabili restavrirano, lepo zvonečo čembalo iz leta 1755, ki jo hranijo v graškem muzeju Joanneum.

— Videš Mihec, vseh lih napredujemo. Zdej je vladna kriza vre u novi fazi. Jn u tej novi fazi bojo zdej...

— Te prosem, Jakec, ne stoj mi spet začent s to vladno krizo! Ke

ledje so vre siti tega večnega odpiranja na levo, odpiranja na desno jn Andreotti če, Andreotti les, podpiranje odzven, razdiranje od znutre jn vse sort struje jn zludi jn njegova mati. Mene so vre ledje kritizirali jn so rekli, de če nimam družga za se ment, tudi tega ni treba.

— E, Mihec, ma si nasajen danes! Si se gvišeno najeu kašnih čudnih strupov. A, glih prou, ke sm se zmislu: dejmo kej govort od ekologije.

— Kej je pej tu spet za ana znajdba? Kej so se zmisleli še kašen struj al bolezen al bacile?

— Ne, tu je glih pruti. Tu je tisto ke štedirajo kaku be nardili, de be ne biu zrak jn uada jn vse taku umazano jn strpeno. Zatu ke če bo šlo taku naprej, bomo hmali začeli gagat zatu ke nam bo zmankalo zraka. Zatu so jemeli tam gor v Štokholmi ano veliko konferenco...

— Kepej, nečko konference!

— Počaki namalo, de povem! U tistem Štokholmi so jemeli ano konferenco jn so pršli če sami učenjaki jn so gruntali, kej vse dela škodo. Jn so govorili od fabrik jn od kanalov jn od avtomobilov jn od gozdovov jn od žvali jn vse sorte. Je bla tam tudi šjora Gandi, tista ke komendira u Indiji jn je re-

Dr. Frane Baša

Slovenska manjšina je te dni zgubila enega svojih pomembnih in sposobnih mož. Po hudi bolezni je v nedeljo, 18. t.m., umrl odvetnik dr. Frane Baša, ki je vsa povojna leta izvrševal svoj poklic v Trstu.

Kdor je pokojnika poznal, ve, kaj pomeni njegova smrt za tržaške Slovence in še posebno za društvo »Pravnik« in za vse slovenske ter tudi italijanske odvetnike. Dr. Baša je bil namreč odličen pravnik in poštenjak, zaradi česar je užival velik ugled ne samo v slovenskih, temveč tudi v italijanskih odvetniških in sodnijskih krogih.

Čeprav je pokojnik vedno razdaljal svoje temeljito znanje tudi v manjšinsko-političnih zadevah, tako z nasveti kot s sestavljanjem najrazličnejših vlog, je zaradi svoje skromnosti bil vedno v ozadju. Zaradi tega je treba še bolj ceniti njegovo plemenito in požrtvovalno delo v korist naše skupnosti.

Njegovi telesni ostanki zdaj počivajo v Ilirski Bistrici, kjer se je rodil pred 71 leti in kjer je tudi deloval pred svojim prihodom v Trst.

Pokojnikov lik bomo ohranili v najlepšem spominu. Vdovi in sinu inž. Cenetu ter sorodnikom izrekamo globoko občuteno sožalje.

—o—

Konec prejšnjega meseca je avstrijska televizija predvidevala triurni program, ki ga je pripravila slovenska televizija in je pri avstrijskih gledavcih naletel na ugoden sprejem. Tudi napovedovalka je bila iz Slovenije, in sicer Metka Šišernik - Volčič iz Ljubljane.

kla, de narveč škode delajo napredne države zastran njih industrije.

— Sej jest zmiram pravem, de ta napredek je ana neumnost, zatu ke nam ni nikoli zadosti. Kadar jemamo an avto, čemo jemet dva; pole čemo jemet barko, pole aroplan, pole televižjon v farbah. Jest ne znam, kej si bojo še zmisleli. Tle u Trsti smo že taku naprej, de ne smeš jet več u murje. Narprej se umažeš, lahko dobiš kašno bolezen jn pole ti dajo še multo.

— Mihec, tu vse znamo. Ma znaš kej je pršlo ven na tisti konferenci? De tudi tisto bombardiranje u Vietnamu frderbava oko lje.

— Orka, so pej forte brihtni, ke so tu pogruntali!

— Ja, so konštatarali, de Amerikanci z ami strupi nečko pokončavajo gozdove, de pole ne rase tam nanka mah. Jn, se zna, pokrepajo tudi vse žvali. Pn če neč ne rase jn ni več žvali, tudi človek, če ostane živ, nima kej jest. Ma pole so pršli ven ani tudi ses šperimentami sez atomskimi bombami jn so rekli, de tudi tisti šperimenti kvarejo zrak. Jn pole so nardili an kep resolucij.

— Jn kaku je zaleglo?

— Zaleglo je taku, de bojo zdej Francozi nardili ane atomske šperimente. Se zna, ne u Parizi, ma delč proč u Tihem oceani. Tam dol pej ledje vre protestirajo jn se jezijo, ma narbrž ne bo neč pomagalo.

— Znaš Jakec, jest sm brou, de pole, ke se bojo ledje sami sebe uničili ses strupi jn atomskimi bombami, de pole bo pršla doba škarponov. Zatu ke škarponi so taku narjeni, de jem nanka tisto atomsko žarčenje neč ne stri. Bojo na sveti samo škarponi jn bojo lepu živeli u miri buhvej kolko taužent let.

— Ja, dokler ne bojo znajdli civilizacije.

ZBIRKA PESMI IZ BENEŠKE SLOVENIJE

V letošnji pomladi je štirinajstnevnik za beneške Slovence »Matajur« izdal prvi zvezek zbirke »Beneška Slovenija poje in igra«, ki ga je uredil znani harmonikar in glasbenik Anton Birtič - Mečana. Zvezek obsega tri skladbe za harmoniko (Na vrtu, Cvet moje mladosti in Krvavi kruh) in tri posrečene priredbe beneških ljudskih pesmi (Štirje fant, Gular in Snuojka).

Vse omenjene skladbe je zložil oziroma priredil Anton Birtič, ki se je rodil v Mečani pri Sv. Petru ob Nadiži. Leta 1952 je ustanovil v Ljubljani nekoč zelo popularen ansambel »Beneški fantje«, pred šestimi leti pa je objavil v Čedadu obširno zbirko beneških pesmi z naslovom »Oj božime«. Birtič je torej z obema zbirkama v zadnjem času že dvakrat vidneje opozoril na glasbeno bogastvo in kulturno ustvarjalnost beneških Slovencev. Vse njegove skladbe, tako umetne kot tudi priredbe ljudskih pesmi, preveva tenkočutna in otožna lirčnost, so pač take, kot so zemlja in ljudje, kjer so nastale. Prav bi bilo, da bi Birtičeve priredbe ljudskih pesmi večkrat slišali tudi na programih naših pevskih zborov. V prvem zvezku zbirke »Beneška Slovenija poje in igra« je pri pesmih za moški zbor sicer opaziti nekatere manjše pomanjkljivosti v harmoničnem pogledu, kar pa njihove vrednosti bistveno ne zmanjšuje in si bodo zborovodje to sami popravili. Zvezek, ki ga na zunanji platnici krasi barvna slika starinske cerkvice sv. Kvirina v Špetru ob Nadiži, je natisnila tiskarna Jeraša v Ljubljani, pohvaliti pa je treba tudi trgovsko podjetje »Grosist Gorica« iz Šempetra pri Gorici, ki je materialno podprlo njegov izid.

Ob tej priložnosti bi spomnili, da je že pokojni Rihard Oreš kmalu po prvi svetovni vojni izdal v založbi Glasbene matice v Ljubljani obsežno pesmarico ljudskih pesmi iz Beneške Slovenije, ki so zapisane v taki obliki, kot jih je skladatelj slišal peti od preprostih ljudi. Prav v tem je njihova glavna vrednost, zato bi bilo po našem zelo primerno, da bi sedaj, ko je poteklo pol stoletja od izida te zbirke in je že težko priti do nje, poskrbeli za ponatis, ki bi bil opremljen tudi s kritično in primerjalno analizo enega izmed slovenskih strokovnjakov, poznavalcev ljudske glasbe. Na ta način bi pesmi spet približali današnjim ljudem in jih hkrati ovrednotili z merili sodobne znanosti.

M. V.

ZENSKA V CERKVI

Doslej se še ni zgodilo, da bi dobile tudi ženske kako važnejše mesto v cerkveni organizaciji.

Zdaj je pa tudi v tem pogledu led že prebit. Brazilski kardinal Sales je imenoval za nadškofijo Rio de Janeiro posebnega škofovskega vikarja ali namestnika. Ta pa ni kak duhovnik, ampak neka redovnica iz Družbe Marijine.

Pod njevo vrhovno upravo bodo spadale vse redovnice in ženski samostani.

PRED VOLITVAMI V KMEČKO BOLNIŠKO BLAGAJNO

Zakaj priporočamo listo št. 1

V četrtek, 29. t.m., bodo volitve v Kmečko bolniško blagajno. Zveza neposrednih obdelovalcev v Trstu je prva predložila kandidatno listo, katere nosilec je Dragomir Legiša, devinsko-nabrežinski župan. Kot nosilec liste se je obrnil na volilne upravičence s pismom, ki ga tu v celoti objavljamo.

Uredništvo

Številni prijatelji iz Zveze neposrednih obdelovalcev so me naprosili, naj sprejemem kandidaturu na listi za volitve v Kmečko bolniško blagajno, in sicer kot njen nosilec. Prošnjo sem sprejel, čeprav zavzdam že druga odgovorna mesta v tujakšnjem svetu življenju. Sedanja kandidatura pomeni za me najprej nekakšen povratek v svet in okolje, iz katerih sem izšel in s katerimi se čutim z vsem srcem še vedno povezanega. Kot sin kmečkih staršev, ki so vse življenje trdo delali na svoji zemlji, dobro poznam kmetovo delo, njegove vsakodnevne težave in skrbi, a sta mi znana tudi navdušenje in notranje zadoščenje, ki se našega kmeta polastita vselej, kadar delo njegovih rok gre v klasje.

Toda poleg te notranje izpovedi, ki je gotovo tudi čustvenega značaja, so še drugi razlogi, zaradi katerih sem prisoten na listi. Četrtek, 29. t.m., bo namreč izredno pomemben dan, kajti kmetovalci na Tržaškem bodo prvič prevzeli v svoje roke vodstvo tako pomembne socialne ustanove, kot je bolniška blagajna, s čimer bo končno konec ne-demokratske in anahronistične komisarske uprave. S tem dnem bodo tudi naši kmetovalci dejansko postali enakopravni z ostalimi obdelovalci zemlje v državi in sem prepričan, da bodo po svojih izvoljenih predstavnikih znali modro in učinkovito upravljati svojo ustanovo.

Kmečka bolniška blagajna je ena temeljnih pridobitev kmečkega življa v državi, ker je z njeno ustanovitvijo kmečki delavec bil rešen mnogih hudih skrbi in je končno dobil priznanje za nenadomestljivo vlogo, ki jo opravlja v gospodarskem in družbenem življenju. Z bolniško blagajno je zmogalo načelo, po katerem se je začel primerno vrednotiti kmet — človek, ki ima kot vsi ostali delavci pravico do zaščite in socialne gotovosti ter ne more biti več prepuščen samemu sebi, ko se zaradi bolezni in drugih neprilik znajde v težavah. Ustanovitev kmečke bolniške blagajne je dalje utrla pot socialnemu skrbstvu tudi za druge poklice, kot so na primer obrtniki in trgovci, to pomeni, da je krepko pripomogla k vedno večji razširitvi socialnega skrbstva, ki mora prej ali slej zajeti vse državljane.

V tem pravičnem in plemenitem boju je odigrala, kot neovržno dokazujejo dejstva, odločilno vlogo prav Zveza neposrednih obdelovalcev, ki združuje v svojih vrstah ogromno večino kmetovalcev v državi in je njihov pristni, nepotvorjeni izraz ter odraz. Čudno je, da v tem boju in pri svojih vztrajnih prizadevanjih ni našla podpore pri tistih krogih in organizacijah, ki se danes predstavljajo kot edini rešitelji in zaščitniki kmetov ter si lastijo zasluže, ki jih nimajo. Boj seveda še ni zaključen in se mora nadaljevati vse dotlej, dokler ne bo tudi kmečki živelj dosegel tiste stopnje socialne zaščite, kot jo uživajo druge kategorije.

K tem prizadevanjem morajo in morajo prispevati svoj delež tudi dijaški kmetovalci. Volitve v kmečko bolniško blagajno predstavljajo priložnost, da tudi naši kmetovalci polnopravno vključimo vsestransko dejanskost. Zveza neposrednih obdelovalcev v Trstu je danes preorojena in tako preurejena, kot ustreza tujakšnji stvarnosti. V njej veje nov, napreden duh, ki omogoča, da pridejo do polne veljave tako kmetovalci slovenske kot italijanske narodnosti. Sestava sedanjih vodstvenih organov je trdno jamstvo, da v zvezi ni več mesta za nobeno ne strankarsko ne narodnostno instrumentaliziranje, temveč da obstajajo vsi pogoji, da lahko sindikat polno opravlja svoje glavno delo, ki je in ostane vsestranska zaščita kmečkega življa.

Na teh temeljih in v tem duhu je bila sestavljena tudi lista, ki se vam predstavlja na sedanjih volitvah. Večino kandidatov gotovo osebno poznate in sem prepričan, da cenite ne samo njihovo vsakdanje delo, temveč tudi njihova prizadevanja za nadaljnji razvoj kmetijstva v naših krajih, ki je tesno povezan z izboljšanjem delovnih pogojev vsakega posameznega kmetovalca. Zato sem tudi prepričan, da zaslužijo vaše zaupanje in da jih

V Nabrežini nastop dijakov srednje šole

V nedeljo popoldne je nabrežinska srednja šola »Igo Gruden« pripravila v istoimenski dvorani v Nabrežini svojo zaključno šolsko prireditve. Razveseljivo je že to, da so se naše šole spet ogrele za dijaške zaključne nastope, saj so jih pred leti celo na osnovnih šolah začeli opuščati. Ni nujno, da take šolske prireditve izpadejo kot prikaz letoletnega dijakovega dela, morda je celo prav, da se povsem oddaljimo od tako zastarelega koncepta šolske prireditve. Namesto tega pa naj dijaki in učenci razumejo svoj zaključni nastop kot družabni trenutek, ki naj povezuje profesorje, dijake, starše in prijatelje v sproščen, vzajemen odnos.

Prav presenečen sem bil zato na nedeljski nabrežinski šolski prireditvi, ko sem opazil, da so se dijaki in seveda z njimi njihovi profesorji močno približali takemu zaključnemu prazniku. Že zaradi takega novega oprijema gre pohvaliti prireditelje te šolske prireditve in še posebno ravnateljico šole prof. Antoninijevo, ki se že dolgo in zagrizeno zavzema za nove in žive odnose med šolo in vsakdanjim življenjem.

V nedeljskem nastopu je po pozdravu Ede Terčon zapel šolski pevski zbor štiri ljudske pesmi. Tem pa je sledila recitacija Povodnega moža (Žerjalova, Terčeljeva in Radovič) ter nekaj Grudnovih otroških pesmi. Primeren in prisrčen je bil na sporedu tudi šaljiv prizorček iz šolskega življenja, ki so ga podali učenci vseh razredov. Kljub kakšnemu zatiklaju jim je uspelo poustvariti košček šolskega vzdušja, ko dijaki prihajajo v šolo, vsak seveda s svojimi tipičnimi navadami in ko se pripravljajo na začetek pouka. Prizorček je bil še toliko bolj živ in zanimiv, ker je zrasel kar na domačih tleh in so vanj vpletli marsikak resnični dogodek. Vsekakor posrečena pobuda! Nato sta v glasbeni medigri zaigrala na svoji harmoniki Livij Šušteršič in Walter Pertot. Za konec pa nam je 12 dija-

boste s svojim glasom v četrtek, 29. t.m., podprli in jim s tem vlili novega zagona in poguma za še večje delo v dobrobit celotnega kmečkega življa na Tržaškem.

DRAGOMIR LEGIŠA

LISTA STEV. 1

Svetovalci:

1. Legiša Dragomir
2. Bortolin Luigi
3. Kutin Ivan
4. Pessina Lilijana por. Košir
5. Tul Jože
6. Regent Ivan
7. Čehovin Ivan
8. Zahar Bruno
9. Štolfa Srečko
10. Lupinc Danilo
11. Gojča Edvard

Nadzorni odbor:

1. Petaros Glavko
2. Mezgec Karel

Za to kandidatno listo pravilno glasujemo tako, da na glasovnici prekrizamo številko 1, ki se nahaja nad imeni kandidatov. Volilna sedeža bosta v Trstu, kjer so prostori Kmečke bolniške blagajne (Korzo Italia 31), in na Opčinah, na sedežu občinske izpostave. Vsak volilni upravičenec je ali bo še dobil na dom vabilo na volitve, iz katerega bo razvidno, kje bo volil.

kinj pripravilo lepo presenečenje. Pod večšo in nepogrešljivo roko Tatjane Rermškarjeve, nekdanje baletne prvakinje v ljubljanski Operi so naštudirale krajši balet iz Bayerjeve Kraljice lutk. Navdušenemu občinstvu so morale balet ponoviti. S pozdravnimi besedami ravnateljice prof. Antoninijeve se je nastop zaključil. Po komentarjih občinstva, ki je za to priliko napolnilo dvorano, je treba reči, da je bil program zelo primerno sestavljen, skrbno naštudiran, raznolik, ne predolg in zanimiv.

Med prisotnimi smo opazili šolskega skrbnika dr. Fidenzia, župana dr. Legišo, več ravnateljev s Tržaškega in seveda mnogo mladine. Za uspeh gre organizatorje vsekakor pohvaliti. In pohvaliti je treba tudi zamisel, da je po nastopu sledila zlasti za dijake prosta zabava s pesmijo in tudi plesom v zelo sproščenem in prijateljskem vzdušju s profesorji.

In naša želja je, da bi se taki novi odnosi razvili tudi na vseh drugih šolah.

i. t.

SLOVENSKO AMATERSKO GLEDALIŠČE TRST

V petek, 23. t.m. ob 21.00 v dvorani »Ivan Cankar«, Ul. Montecchi 6 druga premiera gledališča

Ciril Kosmač

BALADA O TROBENTI IN OBLAKU koncertna uprizoritev

Priredil: IVAN STRMOLE

Glasbena oprema: IVAN MIGNOZZI

Režija in scena: ALEKSIJ PREGARC

Igrajo in sodeujejo: Igor Tuta, Anica Žerjal, Nadja Kosmač, Sergij Verč, Boris Kobal, Braniko Sulčič, Ivan Verč, Jasna Petaros, Marija Štrekelj, Milica Kravos in Silvester Metlika

Ponovitev v soboto, 24. t.m. ob 21. uri v isti dvorani

Ljudski praznik v Štandrežu se je zaključil

Letošnji praznik špargljev, ki je za Štandrež že tradicionalen, je imel v nedeljo zaključni večer. Prve dni je vreme malo nagajalo, potem pa se je spored razvijal po načrtu z velikim uspehom in ob veliki udeležbi gostov tudi s Tržaškega. Nastopali sta dramski družini obeh prosvetnih društev s sodelovanjem društva poljedelcev in vrtnarjev. Prav to složno nastopanje v pametnem okviru vseh treh organizacij se je za ta praznik med Štandrežci že ustalilo, kar je na zaključnem večeru tudi poudaril dr. Paulin v imenu organizacijskega odbora.

V nedeljo zvečer je nastopilo na obširnem prostoru poleg župnijskega doma kar osem pevskih zborov, nekateri tudi v novi sestavi. Kot gostje so peli zbori iz Bilj, iz Mirna, Fantje izpod Grmade, »Mirko Filej« iz Gorice,

SLOVENSKI NOVOMAŠNIKI

Prihodnji mesec bo na Primorskem imelo novo mašo več naših rojakov. Novi delavci v vinogradu Gospodovem so Joško Pirc, ki bo imel novo mašo v Idriji; Dominik Brus, isti dan na Jagerščah; Igor Lovišček v Kanalu.

Dne 9. julija pa bodo darovali novo mašo v domačih farah: Stane Uršič v Drežnici; Bogdan Saksida v Dornberku; Siril Sorč v Štomažu in Milan Peternelj v Spodnji Idriji.

Vseh slovenskih novomašnikov iz mari-borske, ljubljanske in koprške škofije je 51.

Novim služabnikom Gospodovim želimo tudi zamejski Slovenci, ki že več let ne poznamo novih maš, dosti blagoslova in uspehov pri njihovem delu.

NOV PAR

V nedeljo opoldne sta se poročila v cerkvi svetega Ivana v Gorici profesor Joško Bednarik in profesorica Klavdija Vončina.

Zenin in nevesta izhajata iz znanih slovenskih goriških družin. Oba sta tudi poučevala na slovenskih višjih srednjih šolah v Gorici.

Po prisrčnem poročnem obredu, ki ga je opravil msgr. Močnik v lepo okrašeni cerkvi sv. Ivana, so se številni gostje in sorodniki zbrali pri živahnem kosilu, kjer so prijatelji in znanci voščili mlademu paru dosti sreče v novem življenju.

PISMA UREDNIŠTVU

Prejeli smo pod naslovom »Samoocena« in objavljamo.

Nekoliko kasno je že, toda za oznako naše javne politične morale še vedno aktualno, da zabeležimo sledeče:

— V Primorskem dnevniku z dne 14. maja t.l. na strani 3, drugi stolpec na sredi beseemo pod naslovom »Zahteve glasila "Matajur"« naslednji stavek: »Matajur lahko imamo za edinega in uradnega glasnika kulturnih, družbenih, gospodarskih in zgodovinskih interesov slovenske manjšine.«

Nekam čudno je tako samoimenovanje in svojevoljno ocenjevanje, ko pa vsi vemo, da »Matajur« ni ne edino in ne uradno glasilo kulturnih, družbenih, gospodarskih in zgodovinskih (kateri so ti?) interesov slovenske manjšine.

MALI OGLAS

V Gorici je na zelo ugodnem kraju naprodaj moderno dvosobno stanovanje s kuhinjo. Kdor se za to zanima, naj telefonira na št. 86.092 od 20. do 22. ure.

poleg kar treh zborov iz Štandreža, med temi tudi mešanega zbora društva Štandrež, ki ga vodi Ivo Bolčina. Za zaključek sta zbor »Župančič« iz Štandreža in »Jadran« iz Vrtojbe zapela še Prešernovo Zdravljico in s tem pozdravom so se številni udeleženci uspelega praznika špargljev razšli.

UMETNIŠKA RAZSTAVA

Prejšnjo soboto so v kromberškem gradu slovesno odprli razstavo slikarja Lojzeta Spacala iz Trsta.

Umetnik je razstavil stopetdeset svojih del, ki jih je ustvaril med leti 1937 in 1972. Nekaj Spacalovih del, ki so bila razstavljena leta 1967 v Gorici v kulturnem središču Stel-la Mattutina, se nahaja v goriškem pokrajinskem muzeju.

Kromberška razstava pod okriljem novogoriške občinske uprave in muzeja ima že zdaj veliko število obiskovalcev. Odprta bo do konca oktobra.

Trčmun SMRT PJERNOVE MAME

Hišo pri Pjernih v Trčmunu, kjer je svoja zadnja leta živel in umrl beneško-slovenski patriarh Ivan Trinko, je prejšnji mesec spet obiskala smrt.

V hiši je umrla Emilija Zabriščak, ki je čakala 78 let. Rekli so ji tudi Pjerno mama ali tudi nevesta, ker se je primožila v Pjerno ali Trinkovo hišo.

Dobro jo je poznala vsa bližnja in daljna okolica. Prav dobro pa tudi vsi prijatelji in obiskovalci pokojnega monsinjorja. Vse je ta Pjerno mama sprejemala z dobrodušnim nasmehom in s slovensko gostoljubnostjo.

Po Trinkovi smrti pa je rada spremljala pokojnikove častilce na trčmunsko pokopališče, kjer spi večni sen dobri genij podmatajurskih Slovencev, in kamor je zdaj tudi sama legla.

VPISOVANJE V ŠOLE

Didaktično ravnateljstvo za slovenske osnovne šole v Gorici ponovno opozarja, da traja vpisovanje otrok v prvi razred osnovnih šol do 30. junija, vsak dan dopoldne.

Vpisovanje v otroške vrte se je tudi že pričelo in bo trajalo do 28. junija. Pri vpisu naj prinesejo starši otrokov rojstni list.

LETOŠNJI TABOR NA REPENTABRU PREDSTAVA IN PETJE 'VIŠARSKEGA ZVONA' 2. JULIJA 1972

V letošnjem programu repentaborskega tabora se vrača Slovenska prosveta k predstavi, kakor jih je imela nekoč. Izbrala je posebno delo in sicer je to SLOVENSKI SATIR ali Slovenski pevec. Pisatelj tega dela, prof. Mirko Mahnič, je izbral same narodne pesmi in iz njih sestavil zgodbo o slovenskih ljudeh na travniku, pri poroki in doma po poroki. Župnik pa vse te ljudi spremlja.

Ta Slovenski satir je zajet s Koroške in sloni zato na samih koroških pesmih. Pri igri sodelujejo pevci pod vodstvom Janka Bana; pevci so obenem igravci.

To je en del letošnjega Repentabra. Tudi drugi del predstavlja novost: prišel bo pet »Višarski zvon«, to je pevski zbor Kanalske doline, ki ga vodi kobariški kaplan Avgust Ipavec, nadaljevalec prosvetnega dela pesnika Simona Gregorčiča. Tudi ta zbor poznamo po velikem navdušenju, ki ga je dosegel v Trbižu in zato lahko trdimo, da bo program letošnjega tabora res lep in zanimiv. Zato rezervirajte čas, da boste prišli v nedeljo, 2. julija 1972 na Repentabor. Začetek prireditve ob 17. uri.

ŠOLSKE OBVESTILI

Ravnateljstvo državne srednje šole »Fran Levstik« na Proseku, z oddeljenimi razredi v Sv. Križu, sporoča, da se 24. julija zaključijo vpisovanje za šolsko leto 1972-73. Prošnje sprejema tajništvo šole vsak dan od 9. do 12. ure.

Osnovna šola Gropada - Padriče vabi na pravo ob poimenovanju šole po pesniku Karlu Destovniku - Kajuhu, ki bo v nedeljo, 25. t.m., ob 17.30. Tega dne bo tudi odprta razstava šolskih ročnih del in risb.

Vljudno vabljeni.

VPISOVANJE NA UČITELJIŠČE

Ravnateljstvo državnega znanstvenega liceja »France Prešeren« v Trstu, ul. Guardiella 13-I, sporoča, da 24. julija 1972 ob 12. uri poteče rok za vpis za šolsko leto 1972-1973.

Prošnje sprejema tajništvo vsak dan od 10. do 12. ure.

PRISRČNE ČESTITKE

Prof. Ivanu Bužecanu in gospe Ani se je rodila lepa hčerkica, ki so ji dali ime Erika. Eriki vse najboljše na življenjsko pot, staršem pa naše prisrčne čestitke.

Uredništvo in uprava N. l.

Ob zaključku letošnje sezone

V teh dneh se je zaključila letošnja športna sezona, ki je bila gotovo ena najpomembnejših za nadaljnji obstoj našega športa.

Deželni šport se vedno bolj razvija in raste tako po množičnosti, kot po kakovosti. Vzporedno z njim koraka naš zamejski šport in nujno je, da se slovenska društva srečujejo z vsak dan večjimi in težjimi problemi, ki se nam zdijo večkrat nepremostljivi, bodisi zaradi stalnih finančnih težav, bodisi zaradi našega ozkega, zastarelega, čitalniškega gledanja na športno delovanje.

Pred petnajstimi leti se je peščica športnih narodnozavednih zanesenjakov odločila, da organizira našo mladino tudi na športnem področju. Do tedaj so se namreč naši mladinci lahko udeleževali le pri italijanskih klubih (in še teh je bilo bore malo). Ustanovili so takrat društvo Bor, ki je v najkrajšem času močno zaživelo in povzročilo s »Športnimi igrami« nastanek cele vrste manjših in večjih slovenskih športnih društev. V začetku se

je vse lepo razvijalo in širilo, v zadnjih letih pa so nastopile prve krize in težave. Seveda je to najbolj občutil Bor, kot prvo in najbolj kvalitetno društvo. Treba je bilo skrbeti za naraščaj (množičnost), na drugi strani pa tudi za kakovost, saj le dobri rezultati privlačujejo tako mladino kot tudi velik del publike. Športni delavci so že pred leti prvi občutili to krizo in seveda potrebo po koordiniranem skupnem delu VSEH društev, ki jim je pravi slovenski šport pri srcu. Dolgo so trajali poskusi za ustanovitev skupne Zveze; razne več ali manj strankarske organizacije so vsaka po svoji poti skušale postaviti svoj »klobuk« nad to Zvezo in prav to je škodilo pravim ciljem skupnega dela. Zveza slovenskih športnih društev v Italiji se je po velikem trudu končno začela uveljavljati pri naših športnikih in kaže, da ima vse možnosti enotnega predstavnštva tako navzven kot na znotraj. Prav v teh dneh bodo zastopniki in strokov-

(Dalje na 7. strani)

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Slovenci v nemškem revialnem in časopisnem tisku

1. maja 1971 je Lev Detela v znanem švicarskem časopisu »DIE TAT« objavil obširen članek o Ivanu Cankarju, katerega imenuje »velikega literata majhnega naroda« in »južnoslovenskega mojstra literature«. Lev Detela natančneje omenja Cankarjevo življenjsko pot, opisuje njegovo delo in njegovo vsestransko kritičnost. Za Detelo je Cankar pisatelj evropskega pomena. Detela navaja njegovo splošneevropsko duhovno raven dela. Cankarjeve črtilice o mladosti pa primerja z nekaterimi literarnimi modeli, ki jih je razvil francoski pisatelj Proust.

31. julija 1971 se je Lev Detela zopet pojavil v švicarskem časopisu »DIE TAT«. Tokrat je objavil članek o slovenski »pesniški umetnosti«. Detela daje kratek pregled nastanka slovenske poezije, o kateri meni, da je posebno uspel dosežek slovenskega duha. Dalje pa se Detela ustavlja pri pesnikih Valentinu Vodniku, Prešernu, moderni, Srečku Kosovelu in Edvardu Kocbeku, navaja pa tudi nekatere mlajše in najmlajše pesnike, med njimi Salamuna.

V časopisu »DIE TAT« je poleg tega Lev Detela objavil 19. junija 1971 eno svojo pesem iz zbirke »SLADKOR IN BIČ«, 17. julija, 24. julija, 21. avgusta, 18. septembra in 23. oktobra 1971 pa več proznih tekstov iz nemškega proznega dela »Šepavi krvnik«, ki je bilo 1970 nagajeno v Tübingenu.

Tudi veliki baselski časopis »BASLER NACHRICHTEN« je objavil več Detelovih tekstov v prevodu Hilde Bergner. 2. maja 1971, 16. maja 1971 in 18. julija 1971 je objavil tekste iz knjige »IZKUŠNJE Z NEVIHTAMI« (London 1967), 18. julija tudi naslovno pesem »METAELEMENT« iz iste Detelove pesniške zbirke (1970). 24. oktobra in 5. decembra 1971 pa je natisnil prevode iz Detelove prozne knjige »KRALJEV KIP« (Zarotnik Gruza, Skozi blodnjake).

Znani nemški dnevnik »STUTTGARTER ZEITUNG« je objavil več Detelovih tekstov iz knjige »IZKUŠNJE Z NEVIHTAMI«. 12. junija, 19. junija, 24. julija in 6. novembra 1971 so izšli Detelovi teksti v tem časopisu na vidnem mestu.

Tudi dunajski časopis »DIE PRESSE« je objavil več Detelovih literarnih prispevkov. 26. in 27. junija 1971 je izšla Detelova naslovna novela iz knjige »IZKUŠNJE Z NEVIHTAMI«. 21. in 22. avgusta je izšlo dvanajst Detelovih proz iz iste knjige in z ilustracijo Ericha Marie Schönerja. 25. in 26. septembra 1971 je Detela v »DIE PRESSE« natisnil štiri v nemščini napisane prozne tekste. Isti časopis mu je 13. novembra 1971 objavil pesem »OPOROKA VI-SOKEGA PTIČA« iz pesniške zbirke »METAELEMENT« (1970). »DIE PRESSE« je Detelu natisnila tudi dve noveli iz knjige »KRALJEV KIP« (27.-28. novembra 1971; 19.-20. februarja 1972). Celovški nemški dnevnik »Kärnten Tageszeitung« je 20. novembra 1971 prav tako objavil prozo iz Detelove knjige »KRALJEV KIP«. Švicarski časopis »DER BUND« (Bern) pa je 9. januarja 1972 objavil Detelovo prozo iz knjige »IZKUŠNJE Z NEVIHTAMI« in 19. marca daljšo prozo iz knjige »KRALJEV KIP«. V posebni antologiji moderne revije »DAS PULT« je Detela novembra 1971 objavil daljši nemški tekst, pet proz iz knjige »IZKUŠNJE Z NEVIHTAMI« in osem pesmi v prevodu Ine Jun Brode, Hilde Bergner in Milene Merlak. Prav tako je Detela objavil tekste iz »IZKUŠENJ Z NEVIHTAMI« v saarbrückenski reviji »UNIO« (marec 1972) in v hannoverski reviji »WEGWARTEN« (april 1972).

Novembra 1971 je Lev Detela s prevodi iz slovenskih proznih in pesniških del nastopil na literarnem večeru v nižjavstrijem mestu St. Pöltnu pred

tristo poslušalci. Maja 1972 pa je Detela predaval v istem mestu na literarnem simpoziju o represijah v literaturi. Posegel je tudi v zanimivo debato, v kateri so sodelovali predvsem pisatelji iz Zahodne Nemčije. Detela se je pojavil skupaj z Mileno Merlak tudi v neki zahodnonemški antologiji moderne literature (oktober 1971).

Milena Merlak je objavila 9. okt. 1971 aforizme v dunajski »DIE PRESSE«. Pesem »MESTO« ji je 31. oktobra natisnil švicarski časopis »DER BUND«. Izšla je tudi proza Milene Merlak (revija »DAS PULT« december 1971) skupaj s poezijo. Lev Detela pa je v švicarskem časopisu »WELTWOCH« spregovoril o moderni romunski literaturi (3. november 1971). V celovški »Kärntner Tageszeitung« je Milena Merlak 20. maja 1972 objavila prozo »KAKO DOBIJO KONJI KAČJE GLAVE«.

Hvaležni pa moramo biti kulturnemu uredništvu časopisa »DIE TAT« tudi zato, ker zadnje mesece redno natiskuje prevode pesmi slovenskih pesnikov. Pesnike prevaja Otto F. Babler. Do sedaj je »DIE TAT« natisnila po eno pesem teh pesnikov: Jože Udovič (15. maj 1971), Edvard Kocbek (12. junij 1971), Kajetan Kovič (dve pesmi: 19. junija 1971 in 9. oktobra 1971), Boris Pangerc (16. oktobra 1971), France Kosmač (1. januar 1972), Lojze Krakar (29. januar 1972), Bogomil Fatur (22. april 1972) in Ciril Zlobec (13. maj 1972).

Nemška avantgardna revija »GUMTREE« pa je v prvi številki letnika 1971 objavila prevod neke pesmi Edvarda Kocbeka. Omeniti je treba tudi izid eseja Ine Jun Brode o koroškem slovenskem pisatelju Janku Messnerju in problemih slovenske manjšine na Koroškem v dunajski reviji »TAGEBUCH« (april 1972).

F.J. - 108

S M R T

V POMLADI

Ruth, ki je bila občutljivo dekle, je ta dogodek še posebno potrl. Postala je žalostna in redkobe-sedna, le s Tineto se je še kaj pogovorila. Največkrat se je že zjutraj umaknila s kako knjigo v park in sedela tam ure in ure, s pogledom uprtim v daljavo. Gospa Sonnenschein je imela objokane oči. Se mala Miriam je postala bolj tiha.

Nekoga večera je pristopila gospa Sonnenschein k Tinetovemu pultu, ko ravno ni bilo nikogar v bližini.

»Herr Martin, rada bi govorila z vami.«

»Prosim, gospa.«

»Ne, ne tu. Kje drugje.«

»Zdaj ne smem proč, gospa, razen če sedeva tamle v naslanjača, da ohranim vhod in sprejemnico v obeh.«

»Rajši bi na samem govorila z vami, gospod Martin.«

»Potem pa vam bom jutri po kosilu na razpolago, gospa.«

»Prav.« Prosila ga je, naj ne zameri, ampak da gre za važno stvar, zelo važno. Bila je zelo razburjena in hkrati ji je šlo na jok. Ošla je v svojo sobo in še po njeni hoji je bilo videti, da jo muči nekaj hudega.

Kmalu nato je prišla v hotelsko halo Ruth, toda bila je takšna kot vedno, mirna, resna, a vedra. Ustavila se je kot navadno pri njem in kramljala sta o tem in onem. Rad bi jo bil vprašal, kaj muči mater, a ker ni sama ničesar omenila, je menil, da

IL »MERIDIANO« O SREČKU KOSEVELU

V tedniku »Il Meridiano di Trieste« z dne 16.-18. junija t.l. je objavljen obširen zapis o pesniku Srečku Kosovelu, očitno v zvezi z italijanskim prevodom njegovih pesmi, ki je izšel pred nedavnim v Trstu. Članek označuje Kosovela kot pesnika Krasa, ki je bil že od otroških let dalje in tudi v času po prvi svetovni vojni zelo navezan na Trst, na kulturno življenje v njem, ker sta delovala slikarja A. Černigoj in M. Bambič, skladatelj Srečko Kumar in drugi. Omenjen je tudi Kosovelov literarni večer leta 1969 v Devinu, v slikovitem kraju, kjer je Kosovel dobil nešteto navdihov za svoje pesmi, in izid knjižice »Srečko Kosovel v Trstu« pred dvema letoma v založbi revije »Zaliv«. O izidu Kosovelovih pesmi v italijanskem jeziku avtor članka pravi, da pomeni ta kulturni dogodek »predvsem dejanje spoštovanja do pesnika, ki nam je bil do danes skoraj neznan, umrl pa je v Tomaju star komaj 22 let, vedno razpet med Krasom, Ljubljano in Trstom ter je v svojem pesniškem sporočilu prinašal človeško podobo tistih, ki žive na tem koščku zemlje.« V isti številki tednika je objavljena tudi ena Kosovelova pesem pod naslovom »Stanotte« v prevodu Jolke Milič.

POJASNILO

V pismu, ki nam ga je poslal Vladimir Vremec in ki smo ga objavili v zadnji številki, je zaradi tiskarskega skrata nastala napaka, in sicer v odstavku, kjer avtor navaja pisanje Tarasa Kermaunerja. Odstavek se pravilno takole glasi: »Tradicionalna revolucionarnost je namreč obenem strastno obujanje nacionalizma, te naravnost paranoične (ne patetične, kot je bilo v našem listu po pomoti natisnato) skrbi za narodnost našega Naroda...«

V zvezi s to pomoto nam je Boris Pahor poslal pismo, v katerem načinja novo polemiko z Vladimirom Vremcem. Pisma ne objavljamo, ker je omenjena pomota, seveda nehote, nastala po naši krivdi.

Uredništvo

je bolje, da tega ne stori. Morda želi mati ohraniti svoje skrbi zase, da bi ne vznemirila hčerk.

Drugi dan po kosilu, ko se je že naspal in bil prost, je poiskal gospo Sonnenschein, ki je sedela v najbolj odmaknjem in senčnem kotu na hotelskem vrtu.

»Zdaj sem vam pa na razpolago, gospa,« je rekel. »Smem prisesti?«

»Prosim. Lepo od vas, da niste pozabili moje snočnje prošnje.«

»Kako bi mogel pozabiti?« Vsedel se je zraven nje in čakal, kaj mu bo povedala. Zdelo se mu je nekam bolj mirna kot snoči, a vendarle globoko zaskrbljena. Videl je, da se obotavlja, vendar je molče čakal, da se bo odločila in prišla na dan s tistim, kar mu ima zaupati.

»Predvsem vas prosim, gospod Martin, da tega, kar se bova pogovarjala, ne poveste Ruth. Ona o tem ničesar ne ve. Zagotavljam vam, da ničesar ne ve. Niti besedice ji nisem rekla. Ona me ne bi pustila, da bi govorila o tem z vami, ker je preponosna. Zelo ponosno dekle je, kar preponosno za današnji svet, in zelo poštena.«

»Vem, gospa. Ničesar ji ne bom povedal o tem, kar mi boste zaupali, če menite, da ona tega ne sme vedeti.«

»Ne, zares, ona tega ne sme vedeti. Zelo bi mi zamerila, če bi zvedela, ali pa bi razumela, ker je modro dekle, a bi bila vsaj hudo ranjena v svojem ponosu.«

(dalje)

Sodobno kmetijstvo

Oddih na kmetih

Pod pojmom kmečki turizem si večina ljudi predstavlja kmeta, ki oddaja sobo mestnim gostom za počitnice na deželi in na svežem zraku med kravami in njivami, predvsem pa si predstavlja kmeta, ki postavi gostu na mizo pristno domačo hrano in pijačo. Seveda poznamo tudi drugačne oblike kmečkega turizma, tako vinske razstave, ki so sestavni del kmečkega turizma, predvsem naše cenjene osmice. Marsikje pomeni kmečki turizem rešitev oziroma ublažitev finančnih težav, kajti največkrat samo obdelovanje zemlje ne daje dovolj zaslužka. Sodobno kmetijstvo, ki s specializacijo prinaša boljše možnosti življenja, močno računa z razvojem kmečkega turizma posebno na področjih, kjer so kmetije premajhne, in pa tam, kot na primer v hribih, kjer pri najboljši volji ni mogoče voditi sodobnega kmetijstva bodisi zaradi težav pri uporabi strojev in obdelovanju zemlje bodisi zaradi oddaljenosti od tržišča. Dandanes, ko se turizem vedno bolj uveljavlja tudi kot gospodarska panoga — v poletnih mesecih, pa ne samo takrat, smo priča pravemu preseljevanju narodov — in ko se tudi v turizmu pojavljajo specifične, t.j. posebne oblike zadovoljevanja potreb ljudi, tako npr. po miru in preprostem in naravnem okolju, postaja tudi kmečki turizem upoštevana vredna dejavnost. V tem sestavku bo govora o drobnem kmečkem turizmu, kot smo ga uvodoma opisali in zato bomo podrobneje osvetlili pogoje razvoja te oblike dejavnosti.

Vsaj 40-dnevna letna zasedenost

V Avstriji so izračunali, da manj kot 40-dnevna letna zasedenost ene turistične postelje kmetiji ne prinaša ugodnega finančnega uspeha in da se turistične naložbe v tako kmetijo sploh ne splačajo. Tu je torej v ospredju problem vključevanja kmečkega turizma v splošno turistično mrežo, kar je dosegljivo bodisi z ustanavljanjem takojmenovanih pro loco društev, ki skrbijo za primerne organiziranje in povezovanje lokalne turistične dejavnosti s širšim zaledjem in turističnimi organizacijami bodisi preko neposrednega povezovanja posameznih kmetovalcev s turističnimi agencijami (pri nas tudi s krajevnimi avtonomnimi turističnimi organizacijami, katerim je skupnost poverila nalogo in skrb za razmah turistične dejavnosti, ki pa dosedaj niso pokazale dosti zanimanja za tovrstno obliko turizma). Kmečki turizem naj bi prinašal posameznim kmetijskim obratom zaslužek, ki ne bi smel biti manjši od 300.000 lir na leto, če želimo, da bo tovrstna dejavnost imela neki pomen v kmečkem gospodarstvu.

Vsaj tri turistične sobe

Analize so pokazale, da mora kmetija imeti vsaj tri turistične sobe, da se gospodarju res splača ukvarjati se s turizmom. Sobe morajo biti primerno opremljene. V Avstriji se trudijo, da bi vsaka soba bila opremljena s tekočo vodo, še boljše s posebnim umivalnim prostorom in prho. Res je, da ljudje iščejo na kmetiji predvsem naravno okolje in zdravo hrano, vendar je tudi res, da se sodobni človek težko odpove določenim pridobitvam, ki so zanj postale samoumevne.

Tega dejstva ne omenjamo zato, da bi kmetovalce odvrčali od tega, kolikor zato, da bi od vsega začetka bilo jasno, da je kmečki turizem vezan na določene investicije. Če se bo ta ali oni za to odločil, potem je dobro, da mora biti na kmetiji, po možnosti v istem nadstropju, kopalnica in da mora imeti kmetija dnevni prostor, v katerem gost prebije dan, če je slabo vreme.

Kako pomagati kmečkemu turizmu na noge?

V Sloveniji je širjenje kmečkega turizma pripuščeno dobri volji in uvidevnosti okrajnih skupnosti (občin) in turističnih organizacij. Znan je primer iz škofjeloške občine, kjer so na pobudo nekdanjega župana Zdravka Krvine postavili kmečkemu turizmu dovolj trdne temelje. Tam so razumeli, da kmečki turizem danes kmetu dviga splošno življenjsko raven, da pomaga ohranjati domačijo in krajino, kar je zelo pomembno. S tem, da bo kmetov dom enako opremljen, kot je dom meščanov in da bo tako kmetovanje, zaradi nujnosti specializacije, tudi lažje, rešujejo ne samo socialne in gospodarske probleme posameznikov, ampak tudi narodno-politične probleme na podeželju, ker je kmečki turizem, posredno, tudi sredstvo zaustavitve bega v mesta. V Škofji Loki so organizirali posebne tečaje in študijsko potovanje v Avstrijo, kar je bilo zelo pozitivna pobuda.

V Avstriji so v smeri družbene ali državne skrbi za kmeta marsikaj naredili in to prav na področju kmečkega turizma. Tamkajšnjemu kmetu svetuje pri ureditvi turistične sobe arhitekt, tam prireajo posebne tečaje, na

katerih učijo kmete, kako si morajo opremiti sobe, kaj je treba ponuditi gostu in kakšnih ekonomskih možnosti se lahko oprimejo pri posojilih itd. V Avstriji imajo torej posebno posvetovalno službo, ki skupno s kmetom sestavi finančni načrt za preureditev kmetije. V Sloveniji take službe še ni.

V naši deželi teče že dolgo beseda o kmečkem turizmu, vendar samo na lokalni ravni. Na dlani je, da bi posebno naša dežela, ki ima pretežno hribovita področja, morala bolj ceniti in videti v kmečkem turizmu dobro možnost reševanja tako problemov kmetijstva (s krčenjem živinoreje in njenim opuščanjem se ponuja možnost preureditve senikov in hlevov), kot, kar je najvažnejše, sredstvo zaustavitve bega ljudi s hribovskih področij in posredno tudi sredstvo ohranitve krajinskih značilnosti (brez stalne nege se krajina kaj hitro spremeni v goščavo). Deželni zakon št. 1, ki predvideva podeljevanje prispevkov za izboljšanje in popravilo kmečkih hiš, je prinesel mnogo dobrega v smeri opremljanja s sodobnimi sanitarnimi napravami. Vendar je to premalo: potreben bo poseben, specifičen zakon, ki ne bo reševal samo drobne problematike ureditve turističnih sob, ampak ki bo tudi predvidel organiziranje posebne posvetovalne službe in postavil temelje tesnejši povezanosti kmečkega turizma s turističnimi organizacijami (ni dovolj, če si kmet mora sam privabljeti goste v hišo; povezanosti s turističnimi društvi in tudi agencijami bi celotna tovrstna dejavnost pridobila na učinkovitosti in pomenu). S tem kratkim naštevanjem niti od daleč niso bila zaobjeta vsa vprašanja, tudi tista ne, ki zadevajo družbeno skrb. Podrobna analiza bi verjetno pokazala, da je tovrstna problematika širšega pomena in da bi bilo treba v tej smeri delati na evropski ravni. Vr.

Ob zaključku letošnje sezone

(Nadaljevanje s 5. strani)

njaki Zveze sprejeti pri Zvezah za telesno 6ulturo Slovenije in vsi si lahko mnogo pričakujemo od tega prvega uradnega srečanja.

Letošnja sezona je dokončno odkrila vse naše šibke točke. Navedel bom le nekaj najbolj perečih problemov: hudo krizo, ki je zajela Bor, kotalkarskega trenerja Poleta, ki naenkrat misli ošibiti celo sekcijo oz. v določenem trenutku v svoji sekciji vodi osebno politiko, ki nima z zamejskim športom nič skupnega, splošno krizo našega temeljnega športa — odbojke, pomanjkanje kadrov, tako trenerskih, kot organizacijskih, odstopa raznih športnih delavcev, v glavnem zaradi preobremenjenosti in torej preutrujenosti in še kronični problem neslovenskih igralcev (zlasti v nogometu). Poleg teh in še drugih težav, ki so prav v tej sezoni privrele z vso silovitostjo na dan, pa beležimo nekaj izrednih kakovostnih uspehov in nekaj novih prijemov, gi bi nam morali biti kazipot za naše bodoče delo. Naj omenim samo lep uspeh Borovih odbojkarjev na vseh frontah, dalje odlični ženski odbojkarški naraščaj Brega, zelo dobre uspehe kotalkarjev Poleta, ki so v najkrajšem času znali prebresti hudo krizo, prodoren uspeh našega ženskega in moškega namiznega tenisa, ki mu ga v naši kratki športni zgodovini ni para itd. Nove organizacijske smernice, ki se mi zdijo vredne omembe, pa so nastanek Sloge in tesno sodelovanje med Krasom in Sokolom.

Vsakemu poznavalcu našega športa je jasno, da samo v primeru, če bomo v najkrajšem času sedli za skupno mizo, si odkrito razčistili pojme in nato enotno prikazali naše težave vsem odgovornim de-

javnikom tu in v matični domovini, če bomo končno prenehali hoditi vsak po svoji poti in izkoriščati tudi osebne zveze, da pomagamo svojemu matičnemu društvu, včasih na škodo drugih, samo takrat bomo lahko z zaupanjem gledali v bodočnost. Vse te težave se po mojem mnenju dajo urediti na kaj preprost način: dovolj je, da se izognemo kampanilizmu ter da imamo vedno pred očmi interese naše mladine in prvenstveno dolžnost naših društev, ki morajo biti predvsem buden stražar v skupnem narodnoobrambnem delu.

Ob koncu bi rad pozval tudi vsa goriška športna društva, ki morda danes še ne občutijo tako močno težav Tržačanov, da bi se polnoštevilno odzivala vsaki skupni akciji, ki zadeva naše športno izživljanje. Mladine je dovolj, kakovost je tudi zadovoljiva, finančne težave pa so že tako pri vseh enake. Vsa slovenska zamejska javnost gleda z zaupanjem na naša športna društva in pričakuje, da bomo kos vzgajati mladino, ki bo vsem v čast, tako na atletskem kot na narodnostnem področju. Naša javnost pa se mora tudi zavedati svoje dolžnosti, da z vsemi svojimi močmi pomaga našemu športu. Živimo v relativnem blagostanju in Slovenci so se že krepko uveljavili tudi na ekonomskem področju, zato bi bilo prav, da bi se zgledovali po svojih italijanskih kolegi, ki večkrat sežejo globoko v žep zato, da podprejo največkrat sežejo globoko v žep zato, da podprejo najceloten obračun vseh 24 slovenskih športnih društev z nad 1.000 atletih ne dosega niti od daleč obračuna povprečnega italijanskega kluba s približno desetiinsko dejavnostjo.

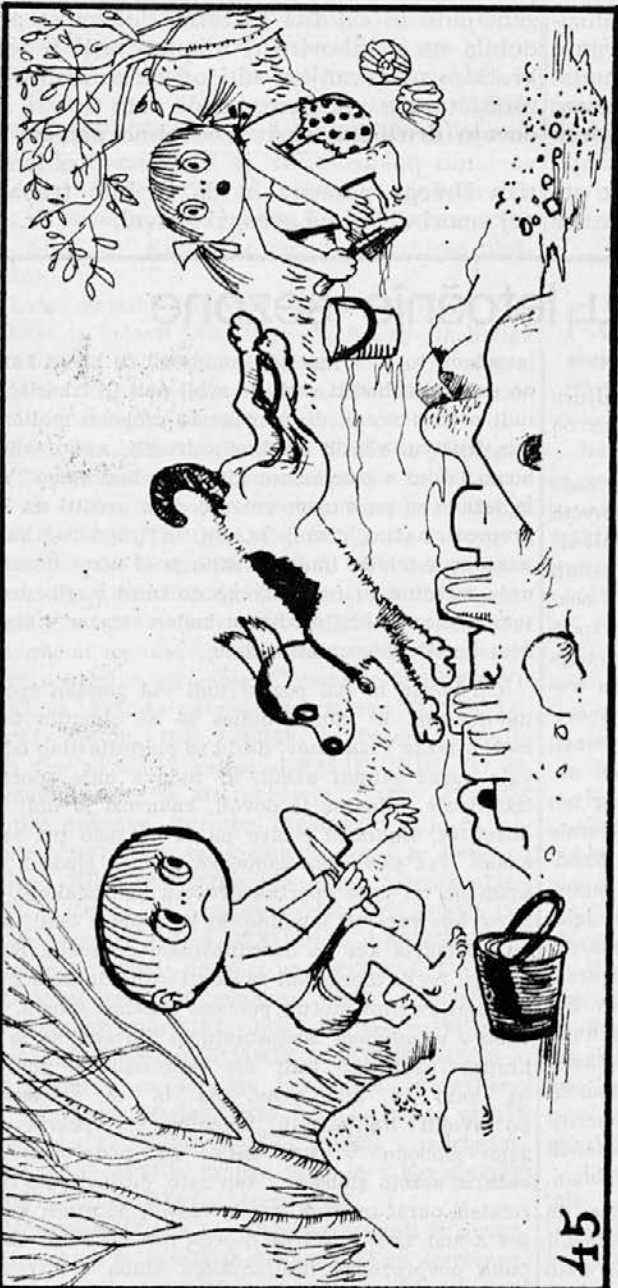
Antež Terčon

REPEK

Piše: P. Kovač - Riše: Melita Vovk

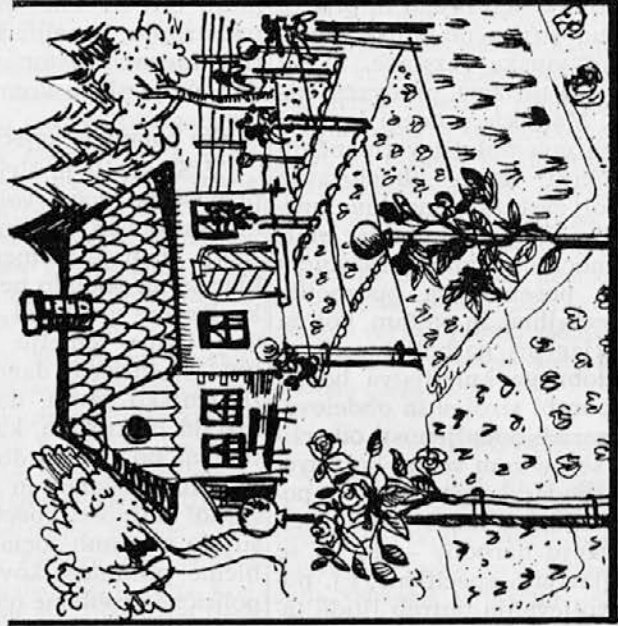

pa tudi v počitniškem domu ga ne bi smeli imeti. Le kje naj Peter pusti Repka cela dva tedna? Mama je predlagala teto Marijo, ki bo skrbela za kanarčka Lojzka. Toda to se je Petru zdelo še huje, kot če bi Repek ostal v hiši čisto sam. Razen tega pa je imela teta Marija nekakšno mačko. Toda majhni fantje imajo srečo, da imajo staro mamo. Petrova je sicer živela v drugem kraju, toda sklenil je, da ji bo pisal o svojih težavah.

45. Počasi se je pomlad spremenila v poletje. Zunanaj je bilo vroče in Peter je bil vsako jutro vesel ker je bil tako hitro oblečen in ni bilo sitnosti z dolgimi nogavicami in gumbi. Po vse dneve sta Peter in Urška v pesku zidala Benetke in zlivala vodo po izkopanih jarkih. Največkrat se je potem Repek povaljal po Benetkah, ker mu je bilo vroče.

Blizal se je očkov dopust in z njim prekrasna stvar

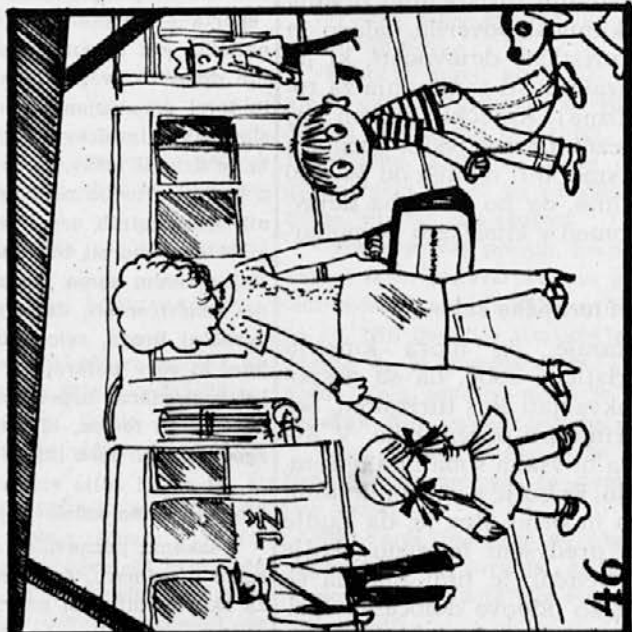

mama je imela hišico sredi vrta z zeleno popleskano ograjo. Na vrtu je rasla zelenjava in mnogo cvetic. Vsak rožni grm je bil privezan na palico, ki je imela na vrhu bleščeco stekleno kroglo. In stara mama je imela veliko škatalo doma pečenih piškotov in doma narejen malinovec. Peter se je pri njej imel zelo dobro. Ko pa je pogledal skozi okno, ga je mrzlo spreletelo po hrbtu. Zagledal je Repka, ki je kot majhen buldožer ril po lepo urejenih gredicah.

Drugi dan so peljali Repka k stari mami. Peter je nesel s seboj tudi njegovo skledo, da stara mama ne bi imela sitnosti. Pač pa so oni imeli sitnost na potovanju. Že na postaji je bila gneča, vlak pa je bil nabit poln. Urška je bruhnila v jok, potem pa je lahko vso pot sedela v naročju debelemu gospodu pri oknu. Petra, Repka in mamo pa so porivali in stiskali, da je bilo kar hudo. Še dobro, da vožnja ni trajala dolgo.

Zato pa je bilo pri stari mami tem bolj lepo. Stara

46. Peter je narekoval za staro mamo takole razglednico: »Ljuba stara mama, ali boš vzela Repka, ko grem jaz na morje? Samo enkrat na dan mu boš skuhalo polento in imam ga zelo rad. Piši mi hitro, ker me zelo skrbi. Tvoj Peter.«

Stara mama je res pisala hitro. Že čez dva dni mu je pismonoša prinesel razglednico od stare mame. Seveda je bila Petrova prošnja uslišana.